

Te Pipiharauoa

HE KUPU WHAKAMARAMA.

NAMA 168.

GISBORNE.

MEI 1912.

"He ao te rangi ka whia, He huruhuru te manu ka rere."

"**Ā! Ā! Whitiwhitiora.**"

MOKU ANO.

KUA tae tenei ki te 14 nga tau e haere ana ta tatou mokai ki nga marae maha ki te kawē korero. He wa tika tenei hei hokinga whakamuri mo te whakaaro ki te whakataki i te ahua o mua, hei whakaatu mai i te ahua o te mahi mo nga wa e takoto mai nei i mua i te aroaro. Ko ta tatou taonga tenei kua roa e haere ana i roto i o tatou marae, na reira he me tika rawa kia kaha tatou ki te awhina i a ia kia pumau ai tana mahi. Ko nga tangata na ratou tenei taonga i manaaki kua ngaro atu i o tatou tirohanga, na konei kia ngakau nui tatou ki te hapai i ta ratou oha. Ko te tikanga, i te mea kua roa tenei taonga e haere ana i roto i o tatou marae, kia nui rawa atu nga tangata hei tango. Otira i tenei ra kia mohio mai koutou e nga hoa kei te iti rawa nga tangata tango. Ehara tenei i te tohu pai, he tohu kino, he tohu mate. I te tau 1907 i tata rawa ki te 900 nga tangata e tango ana i te pepa. He kaute pai tera. Mehemea hoki e pumau ana te utu a tenei, a tenei, o ratou i te moni 5/- i te tau e £225 te moni e hua mai. Ka ora tonu ta tatou mokai i taua moni. Tena koa he nui o aua tangata kaore e utu, tae rawa ki te 4 tau e rere ana ta tatou mokai ki etahi tangata tokomaha kaore i utua. Te tukunga iho ka

whakakorea aua tangata. I te tau i whakakorea ai ana tangata pera i tae ta ratou nama ki runga ake i te £200. Ko te hokinga iho tena o te kaute i te 900 ki te 400 inaianei. Na ahakoa tenei 400 kei te mau tonu tana ahua o te tangata kaore e rite te utu i tana *Pipi*. Me whakaatu ake i konei nga moni i tae mai i tera tau hei whakaatu ki a tatou i te ahua. Ko nga moni enei i tae mai i nga marama 12 o tera tau:

Hannere, £2/15; Peputere, £5/11; Mache, £2/11; Apeira, £5/5; Mei, £5/6; Hunc, £2/7; Hurae, £2/5; Akuhata, £1/5; Hepetema, £3; Okotopa, £1/2; Nowema, £1/12; Tihema, £3/15. Hui katoa £36/13/0.

Ko nga moni enei i tae mai i tera tau. Ko te tikanga kia tae ki te £100 te moni e tae mai i nga tangata e 400. Ko nga moni enei e pau ana mo nga raruraru o te pepa:

Mo nga pepa me te mangumangu, £6/12/0; mo nga poohi o te *Pipi*, me te kahli hoki, £6/5/0; mo nga poohi o nga piri, £1/5; te utu mo te Kai-ta, £15/6; te utu mo te Etiia, 0! Hui katoa, £170/2.

Ko te moni tenei e tika ana hei oranga mo te *Pipi*. Otira ko te moni i tae mai i tera tau e £36/13/0. Kaore e ora ta tatou mokai i tenei ahua. Na te aroha o tetahi tangata kotahi i tae mai ai ta tatou taonga ki tenei wa. Ki te whakaaro taua tangata ki te whakamutu i tona awhina ka mate tatou. Ka kite mai koutou e nga hoa i te ahua o ta tatou mokai, ko waho noa e kitea mai ana he ora, tena ho roto i pirau. Ehara tenei i te mate e kore e tae te